

SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI

2021-2022 ÖĞRETİM YILI

YÜKSEK LİSANS PROGRAMI ÖZDEĞERLENDİRME RAPORU

GİRİŞ

0.1-PROGRAMA AİT BİLGİLER

Sosyoloji Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Programı Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde 2004 yılından itibaren Yüksek Lisans Programında eğitim vermeye başlamıştır. Aile sosyolojisi, kent sosyolojisi, toplumsal tabakalaşma, din sosyolojisi, siyaset sosyolojisi, bilgi sosyolojisi, endüstrileşme ve modernleşme sosyolojisi, kitle iletişim sosyolojisi, çalışma sosyolojisi gibi çalışma alanları bulunmaktadır.

1-ÖĞRENCİLER

1.1-Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalıdır. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların yıllara göre gelişimi değerlendirilmelidir.

1.1. Öğrenci Kabulleri

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı YL Örgün Öğretim Programına öğrenci kaydı, enstitünün düzenlediği sınav sonuçlarına göre yapılmaktadır. Sınav sonuçlarına göre anabilim dalına yerleştirilen öğrencilerin kesin kayıtları, rektörlük tarafından belirlenen ilkeler (2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Eğitim ve Öğretim ile İlgili Yükseköğretime Giriş Maddeleri) uyarınca istenen belgelerle, her yıl belirlenen ve ilan edilen tarihlerde, enstitü öğrenci İşleri tarafından yürütülmektedir. Kayıt için zamanında başvurmayan veya gerekli belgeleri zamanında sağlamayan öğrenciler kayıt hakkını kaybetmektedirler. Kayıt için sunulan belgelerde eksiklik veya tahrifat olduğunun belirlenmesi halinde, kesin kayıt yapılmış olsa bile kayıt iptal edilmektedir. Ayrıca, öğrenciler kayıt işlemlerini kendileri e-devlet üzerinden gerçekleştirebilmektedirler.

1.2-Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

1.2. Yatay Geçiş ve Dikey Geçiş Ders Muafiyet Uygulamaları

Sosyoloji YL yatay geçiş hakkı kazanan öğrencilerin intibak işlemleri anabilim dalı yatay geçiş ve muafiyet komisyonu tarafından yapılmaktadır. Anabilim dalı kurulu kararı ile müdürlük makamına bildirilen ve öğrencilerin yatay geçiş ders muafiyet uygulamalarını gerçekleştiren ilgili komisyonlarda görev yapan öğretim elemanları şu şekildedir:

Yatay Geçiş Komisyonu

Doç. Dr. Ahmet Ayhan Koyuncu (Başkan)

Dr. Öğr. Üyesi İlteriş Yıldırım (Üye)

Dr. Öğr. Üyesi Bedir Sala (Üye)

Ders muafiyeti kapsamında, yatay geçiş, başka anabilim dalı ve/veya kurumlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesi Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisans Üstü Eğitim Öğretim Sınav Yönetmeliğinin esaslarına göre uygulanmaktadır.

1.3-Kurum ve/veya program tarafından başka kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak önlemler alınmalıdır.

1.3.1.Anlaşma Yapılan Kurum ve Kuruluşlar

Öğrenci değişimi kapsamında Sosyal Bilimler Enstitüsü, ERASMUS öğrenci hareketliliği, FARABİ değişim programı uygulamaları ve MEVLANA değişim programı uygulamaları gerçekleştirilmektedir.

Sosyoloji Bölümünün çeşitli ülkelerden 5 farklı üniversite ile ERASMUS öğrenci hareketliliği, Türkiye'nin çeşitli bölgelerindeki farklı üniversiteler ile FARABİ değişim programı anlaşmaları bulunmaktadır.

1.3.2. Öğrenci Hareketliliğini Teşvik Edecek Düzenlemeler

Afyon Kocatepe Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından öğrenci hareketliliği programları hakkında her yıl bilgilendirme seminerleri düzenlenmektedir. Bilgilendirme seminerleri kapsamında Erasmus hareketlilik türleri anlatılmakta ve izlenecek süreçler hakkında bilgi verilmektedir. Daha önce Erasmus programına katılan öğrencilerin bilgi ve tecrübelerini aktarmaları için toplantılar düzenlenmektedir. Akademik Oryantasyon dersi kapsamında ulusal ve uluslararası düzeydeki Erasmus, Mevlana ve Farabi gibi değişim programları hakkında bilgilendirmeler birinci yarıyıl itibari ile yapılmaktadır.

Eğitim hareketliliğinin yanı sıra öğrencilere Afyon Kocatepe Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından ESC-52 Gençlik Projeleri de sunulmaktadır. Avrupa Dayanışma Programı, gençlerin kişisel, eğitimsel, sosyal, sivil ve mesleki gelişimlerini teşvik ederken, kendi ülkelerinde veya yurtdışında topluma yarar sağlayan projelerde gönüllü olmaları, çalışmaları veya ağ kurma faaliyetlerinde bulunmaları için fırsatlar yaratan, toplumsal ihtiyaçları karşılamayı hedefleyen yeni bir Avrupa Birliği girişimidir. Türkiye'de bu sertifikaya sahip 45 üniversiteden biri olarak 18-30 yaş arasındaki öğrencilerimizin herhangi bir AB ülkesinde veya kendi ülkesinde 2 haftadan 12 aya kadar gönüllülük programlarına ister yaz dönemlerinde isterlerse mezuniyet sonrasında katılma imkânı sağlıyor.

1.4-Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.

1.4.Danışmanlık ve İzleme

1.4.1.Danışmanlık Hizmetleri

Sosyoloji YL öğrencileri üniversiteye kayıt oldukları zaman diliminden başlamak üzere akademik danışman kontrolünde eğitimlerine devam etmektedir. Akademik danışman öğrencilerin kariyer hedefleri doğrultusunda öğrencilere yardımcı olmaktadır. Akademik Oryantasyon programı kapsamında öğrencilere üniversite, enstitü ve en özetde kendi anabilim dalları ile ilgili bilgiler verilmektedir. Bu kapsamda öğrencilerin mezun olduktan sonra elde edebileceği kariyer fırsatları ve bu fırsatlardan faydalanmak için yapması gerekenlerin bilgisi verilmektedir.

1.4.2. Öğretim Üyelerinin Danışmanlık Hizmetlerine Katkıları

Sosyoloji YL öğrencilerine yönelik akademik danışmanlık hizmetleri danışman öğretim elemanı tarafından yürütülmektedir.

1.5-Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.

1.5.Başarı Değerlendirmesi

1.5.1. Başarı Ölçme ve Değerlendirme Yöntemi

Öğrencilerin derslerdeki başarıları, sınav, ödev, sunum ve proje ödevleri gibi araçlarla ölçülmektedir. Öğrencilerin derslerdeki başarılarının değerlendirilmesinde hangi araçların kullanılacağı ve ağırlıklarının ne kadar olacağı, dersi verecek öğretim elemanı tarafından her yarıyıl başında sistemde tanımlanarak öğrenciye ilan edilmektedir. İlgili ders için öğrencilerin sorumlu olacakları yarıyıl içi sınavı, kısa sınavlar, ödevler, projeler, sunumlar, yarıyıl sonu sınavı vb. araçlar ve başarı oranlarına etkileri tanımlanmaktadır. Yarıyıl içerisinde yapılması gereken tüm sınavların programları önce taslak olarak hazırlanmakta, öğrencilerden ve öğretim elemanlarından gelen geribildirimler doğrultusunda son halini almakta Enstitü Yönetim Kurulu onayını aldıktan sonra kesinleşmekte ve herkese duyurulmaktadır.

Öğrencinin başarısı, yarıyıl başında tanımlanmış olan başarı değerlendirme araçlarında aldığı notların belirtilen oranlar dâhilinde hesaplanması ile elde edilmektedir. Yarıyıl sonunda öğrencilerin 100 üzerinden elde ettikleri notlar, genel başarı düzeyi de göz önüne alınarak, harf notuna dönüştürülmekte ve dördümlük sistemdeki karşılıkları hesaplanmaktadır. Başarı ölçme ve değerlendirme yöntemleri Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisans Üstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği esaslarına göre değerlendirilmektedir. Öğrenci başarısını ifade eden notların sayısal değerleri ve onlara karşılık gelen harf notları ile başarıyı tanımlayan özel koşullar yönetmelik çerçevesinde tanımlıdır.

1.5.2 Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerinin Uygulanması

Sınavlar öğrencilerin görebileceği ilan panolarında, web sitesinde ve her katta bulunan ekranlarda ilan edilen kurallar çerçevesinde, gözetmen eşliğinde öğrenci sayısına uygun sınıflarda gerçekleştirilmektedir. Sosyoloji YL öğrencileri Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisans Üstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin sınavlar ve değerlendirme esasları çerçevesinde teorik ve uygulamalı derslerde ara sınav ve yarıyıl sonu sınavlarına girmektedirler. Ara sınav ve yarıyıl sonu sınav uygulamasının yanı sıra ders içerisinde verilen

ödevler, devam durumu ve öğrencinin başarısı göz önüne alınmaktadır. Diğer taraftan uygulama dersleri kapsamında öğrenciler uygulama notları almaktadır. Öğrencilerin açıklanan sınav sonuçlarına, sınav sonuçlarının ilan tarihini izleyen beş iş günü içerisinde dilekçe ile itiraz etme hakkı bulunmaktadır.

1.6-Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

1.6. Öğrencilerin Mezuniyeti

1.6.1. Öğrenci ve Mezun Sayılarına İlişkin Bilgiler

Sosyoloji YL öğrenci ve mezun sayılarına ilişkin bilgiler verilmiştir.

1.6.2. Mezuniyet Belirleme Yöntemleri

Öğrencilerin mezuniyet karar süreci Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisans Üstü Eğitim Öğretim Sınav Yönetmeliğinin ilgili esaslara ve Afyon Kocatepe Üniversitesi Diploma, Diploma Eki ve Diğer Belgelerin Düzenlenmesine İlişkin Yönergeye göre düzenlenmektedir.

2.1-Değerlendirilecek her program için program eğitim amaçları tanımlanmış olmalıdır.

PEA 1 Öğrencilerin seçtikleri çalışma alanlarında, sosyal bilimsel bir metod çerçevesinde araştırma yapma, edindiği bulguları değerlendirme ve bilimsel mahiyette bilgi üretme yetilerinin geliştirilmesidir.

PEA 2 Bilimsel yeni bilgilerin üretilmesi ve sosyal bilimlere katkıda bulunmaktır. Bunun yanı sıra öğrencilerin seçtikleri çalışma alanlarında akademik hayata hazırlanmalarını hedeflenmektedir.

2.2-Bu amaçlar; programın mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentileri tanımına uymalıdır.

Sosyoloji YL programımızın program eğitim amaçları mezunlarımızın kariyer hedefleri ve mesleki beklenti tanımlarına da uygundur. Nitekim mezunlarımız aldıkları eğitim vasıtası ile sağlıktan tarıma eğitimden adaletle çeşitli resmi ve özel pozisyonlarda istihdam edilmektedirler.

Bununla birlikte sosyologların görev yaptığı yeni çalışma alanlarında mesleki icraatlarını başarıyla yürütebilmeleri için zaman zaman müfradat yenilikleri yapılabilmektedir. Örneğin tarım bakanlığı istihdamı açısından kır sosyolojisi dersi veya sosyal hizmet alanları için yaşlılık sosyolojisi dersi gibi.

Yüksek Lisans programımız mezunlarımızı daha nitelikli donanımlara erdirmektir.

2.3-Kurumun, fakültenin ve bölümün özgörevleriyle uyumlu olmalıdır.

Sosyoloji ABD ve YL programları, enstitü ve üniversite özgörevleri ile uyumludur.

2.4-Programın çeşitli iç ve dış paydaşlarını sürece dahil ederek belirlenmelidir.

2.4.1. Program İ ve Dış Paydaşları

İç Paydaşlar

Sosyoloji Lisans Programı ğrencileri,
Sosyoloji Lisans Programı ğrenci temsilcisi,
Sosyoloji Lisans Programı ğretim elemanları,
Sosyoloji Tezli Yüksek Lisans ve Doktora Programı ğrencileri,
Sosyoloji Tezli Yüksek Lisans ve Doktora Programı ğretim elemanları,
Fakülte bünyesindeki diğer bölümlerin (Felsefe, Psikoloji, Tarih, Coğrafya vs.) ğrencileri,
Fakülte bünyesindeki diğer bölümlerin (Felsefe, Psikoloji, Tarih, Coğrafya vs.) ğretim elemanları,
Fen Edebiyat Fakültesi Dekanlığı,
Fen Edebiyat Fakültesi İdari Birimleri (Fakülte Sekreterliği, ğrenci İşleri, Ayniyat, Tahakkuk),
AKSAM-Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Araştırmalar Merkezi,
Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörlüğü.

Dış Paydaşlar

Afyonkarahisar Aile, alışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü,

Afyonkarahisar Belediyesi

2.4.2.

Türk sosyolojisi, dünyadaki sosyolojik gelişime oldukça olumlu sayılacak bir zamansal eşgüdümle eklenmiştir. Türkiye'deki sosyoloji yazını, Osmanlının son dönemi ve Cumhuriyet dönemi gelişmelerini yakından mercek altına almıştır.

Sosyoloji ABD, niversite, enstitü ve kendi ğrencilerinin birer iç paydaş olarak görüşlerine oldukça önem vermekte, söz konusu kaynaklardaki hassasiyetlere önem vermektedir.

Buna rağmen ülkeye, halka ve topluma katkısı oldukça -soyut olduğu- çok da yadsınamayacak olan sosyoloji bölümlerinin operasyonel, uygulama dayalı ve somut ürünler ortaya koyabilen diğer bilim ve uygulama alanlarına nazaran dış paydaş süreçlerindeki etkinliği sosyolojinin kendinden kaynaklanmayan handikaplara sahiptir.

Bu handikaplara rağmen anabilim dalımız olası paydaşlık etkileşimlerine önem vermekte ve bu etkileşimlerin kurulabilmesi için büyük efor sarf etmektedir.

2.5-Kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış olmalıdır.

Program eğitim amaçlarına bölüm sayfasından ve Bologna Bilgi Paketinden kolaylıkla ulaşılabilir.

<https://obs.aku.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=01&curSunit=110>

2.6-Programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmelidir.

Sosyoloji YL programının program eğitim amaçları iç ve olası dış paydaşların görüşleri dikkate alınarak gerektiği her zaman ve durumda güncellenmektedir.

3-PROGRAM ÇIKTILARI

3.1-Program çıktıları, program eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamlı ve ilgili (MÜDEK,FEDEK,SABAK,EPDAD vb. gibi) Değerlendirme Çıktılarını da içerecek biçimde tanımlanmalıdır. Programlar, program eğitim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek program çıktıları tanımlayabilirler.

1Alanla ilgili yayınları izleme alışkanlığı geliştirme

2Sosyal bilimsel bir bakış açısı geliştirir

3Sosyolojik düşünme becerisi edinir

4Disiplinler arası tutum geliştirir

5Yaratıcı, yenilikçi, öncü fikirler geliştirir ve aktarır

6Toplumsal olay ve olguları anlar ve açıklar

7Bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve işleme becerisi edinir

8Alanla ilgili yayınları izleme alışkanlığı geliştirme

9Mesleki duyarlılık ve etik sorumluluk kazanır

10Sorun çözme becerisi

11Yöntemsel düşünme ve yazma alışkanlığı kazanır

12Toplumsal sorunlara sosyolojik yaklaşım alışkanlığını geliştirir

13Ana toplumsal sorunları analiz eder ve tartışır

14Türkiye’de ki toplumsal sorunların yapısal niteliğini öğrenir

15Sosyoloji ve diğer sosyal bilimlerde kaynak araştırma becerisini kazanır

16Toplumsal sorunları araştırma metodolojisini öğrenir

17Mesleki yeterlilik düzeyine katkı sağlar

18Bireysel ve toplumsal farklılıklara saygı bilinci edinir

19 Sorun çözme becerisi kazanır

20 Evrensel yaşam değerlerine katkı yapar

3.2-Program çıktılarının sağlanma düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır.

Program çıktılarının sağlanma düzeyinin dönemsel olarak belirlemek amacıyla lisans programımızda her dönem en az bir arasınav ve yarıyıl sonu sınavı yapılmaktadır.

Bu sınavlarda program çıktılarının kazanım olarak yerleştiğinden emin olabilmek için - pandemi koşulları bir istisina olmak kaydıyla- çoktan seçmeli sınavlar yerine ayrıntı ölçümleyen, analitik becerileri ölçümlemeye çalışan klasik-yazılı sınavlar yapılması bölümde önemli bir temayül halindedir.

3.3-Programlar mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerinin program çıktılarını sağladıklarını kanıtlamalıdır.

Yüksek Lisans öğrencileri bir önceki başlıkta belirtilen ilkelere göre her dönem yapılan ara ve yarıyıl sonu sınavları sonucunda Avrupa Kredi transfer Sistemine göre 60 AKTS'lik dersi aldıklarında ve tez çalışmalarını tamamladıklarında program çıktılarına ilişkin kapsamlı bir kazanımda buldukları kabul edilmektedir. Bu kazanımların asgari bir standarta ve seviyeye tekabül ettiği bilinmektedir. Mezunlarımızın büyük bir kısmının mezuniyet sonrasında çeşitli çalışma alanlarında başarılı mesleki icraları da bu kazanımların gerçekleştiğine kanıt olmaktadır.

4-SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

4.1-Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.

Anabilim dalımızda yüksek lisans programının değişen koşullar ve güncel gereksinimler karşısında etkinliğini ve verimliliğini koruyabilmesi için sürekli iyileştirme çalışmaları yürütülmektedir. Öyle ki bu çalışmalar anabilim dalında önemli bir gelenek ve hassasiyet haline gelmiştir.

Bu çerçevede yüksek lisans eğitim müfredatı sürekli bir verimlilik sorgulamasına tabii tutulur ve bu çerçevede yeni dersler eklenir, bazı dersler yapılan değerlendirmeler neticesinde askıya alınır. Derslerin müfredat programında yerleşmiş olduğu dönemler, ölçme ve değerlendirme süreçlerinde elde edilen izlenimler ve yapılan kritikler neticesinde yine verimlilik adına zaman zaman değiştirilir.

Mezunlarımızın istihdam edildikleri çalışma alanları ve bunlara eklenen yeni sektörler dikkate alınarak öğrencilerin söz konusu alanlara ilişkin uzmanlıklarının güçlendirilmeye ve hazır bulunuşluklarını artırmaya yönelik müfredat düzenlemeleri yapılır.

Paketi, süreç içinde personel hareketliliği ile de meydana gelen değişimler neticesinde güncelliğini koruması adına periyodik olarak güncelleme çalışmalarına tabii tutulur. Fiilen verilen dersler ile bilgi paketinin uyumlu olması için hassasiyet gösterilir.

4.2-Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın gelişmeye açık tüm alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.

Sürekli iyileştirme çalışmaları, yüksek lisans programının üniversite, enstitü ve anabilim dalının vizyon ve misyon tanım, kabul ve yaklaşımlarına uygunluğunun muhafaza edilmesi için hassasiyetle yürütülür. Zaman zaman değişen koşulların oluşturabileceği olumsuzluklara karşı, anabilim dalı güçlü bir iyileştirme refleksine sahiptir.

Anabilim dalında periyodik olarak gerçekleştirilen anabilim dalı yönetim kurulu toplantıları, gerekli durumlarda kurulan çeşitli komisyonlar sürekli iyileştirme çabalarının önemli birer parçaları olup, söz konusu toplantıların temel gündemi çok boyutlu olarak ele alınan iyileştirme süreçleridir.

5-EĞİTİM PLANI

5.1-Her programın program eğitim amaçlarını ve program çıktılarını destekleyen bir eğitim planı (müfredatı) olmalıdır. Eğitim planı bu ölçütte verilen ortak bileşenler ve disipline özgü bileşenleri içermelidir.

Sosyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans programı 20 yıla yaklaşan eğitim sürecinde sürekli gelişen, yeni gelişmelere göre şekillenen, mezunlarının kariyer ihtiyaçlarına göre şekillenen bir müfredat planı bulunmaktadır.

5.2-Eğitim planının uygulanmasında kullanılacak eğitim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasını garanti edebilmelidir.

Eğitim planının uygulanmasına yönelik ayrıntıların her ders özelinde belirlendiği ders izlenceleri Bologna bilgi paketinde mevcuttur.

5.3-Eğitim planının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir eğitim yönetim sistemi bulunmalıdır.

Eğitim planının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir eğitim yönetim sistemi fakülte ve enstitü bazında anabilim dalı ve bölüm yönetimi bütünlüğünde mevcuttur.

5.4-Eğitim Planı, En az bir yıllık ya da en az 32 kredi ya da en az 60 AKTS kredisi tutarında temel bilim eğitimi içermelidir.

Eğitim planı yeterli ölçüde temel bilim eğitimi içermektedir.

5.5-En az bir buçuk yıllık ya da en az 48 kredi ya da en az 90 AKTS kredisi tutarında temel (mühendislik, fen, sağlık...vb.) bilimleri ve ilgili disipline uygun meslek eğitimi. İçermelidir.

Yüksek Lisans programına uygun biçimde sosyal bilim ve mesleki sosyoloji eğitimi mevcuttur.

5.6-Eğitim programının teknik içeriğini bütünleyen ve program amaçları doğrultusunda genel eğitim olmalıdır.

Öğrenciler dersler dışında sosyoloji eğitimini bütünleyen çok yönlü eğitim ve oryantasyon uygulamaları ile desteklenmeye çalışılır. Bu kapsamda oryantasyon eğitimi, kütüphane tanıtımı, akademik danışmanlık desteği ve anabilim dalının gerçekleştirdiği çeşitli akademik etkinliklerle sosyolojik formasyonları güçlendirilir.

5.7-Öğrenciler, önceki derslerde edindikleri bilgi ve becerileri kullanacakları, ilgili standartları ve gerçekçi kısıtları ve koşulları içerecek bir ana uygulama/tasarım deneyimiyle, hazır hale getirilmelidir.

Öğrenciler Seminer ve tez çalışmaları ile tecrübelerini artırırlar.

6-ÖĞRETİM KADROSU

6.1-Öğretim kadrosu, her biri yeterli düzeyde olmak üzere, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, sanayi, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkiyi sürdürebilmeyi sağlayacak ve programın tüm alanlarını kapsayacak biçimde sayıca yeterli olmalıdır.

6.1.Öğretim Kadrosunun Sayıca Yeterliliği

Sosyoloji anabilim dalı YL iki profesör, iki doçent, beş doktor öğretim üyesi ve beş araştırma görevlisi olmak üzere on dört kişilik akademik kadrosu ile anabilim dalı faaliyetlerini yürütmektedir. Sosyoloji bölümü öğretim elemanları haricinde Fen-Edebiyat Fakültesinden Felsefe, Psikoloji ve Antropoloji bölümü öğretim elemanları ile üniversitenin diğer birimlerinden öğretim elemanları ile dersler eksiksiz olarak sürdürülmektedir. Bünyesinde bulunan kadrolu öğretim elemanı sayısı bakımından tüm eğitim-öğretim faaliyetlerini başarılı bir şekilde yürütecek sayıca öğretim kadrosu yeterli düzeydedir.

6.2-Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip olmalı ve programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır.

6.2.Öğretim Kadrosunun Nitelik Bakımından Yeterliliği

6.2.1. Öğretim Kadrosunun Nitelik Bakımından Yeterliliği

Sosyoloji Bölümü öğretim kadrosunun analizi ekteki tablolar yardımıyla gösterilmektedir.

6.2.2. Öğretim Kadrosunun Ders Verme Dışındaki Nitelikleri

Sosyoloji Bölümü öğretim kadrosunun ders verme dışındaki niteliklerine ilişkin bilgiler ekteki tablolar yardımıyla gösterilmektedir.

6.3-Öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterleri yukarıda sıralananları sağlamaya ve geliştirmeye yönelik olarak belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

6.3. Öğretim Üyesi Atama ve Yükseltme Kriterleri

Öğretim üyesi atama ve yükseltmeler Afyon Kocatepe Üniversitesi Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama Yönergesi esaslarına yapılmaktadır. Kadro ilanı sonrasında, öğretim üyeliği kadrolarına başvuracak olan adaylar, 2547 sayılı Kanun ve Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama Yönetmeliği ve Afyon Kocatepe Üniversitesi Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama Yönergesi kapsamında istenen bilgi ve belgeler ile akademik çalışmalarının yer aldığı dosyayı ilanda belirtilen ilgili birime sunar. Ayrıca başvuru sahibi,

dosyasındaki yayınların ve etkinliklerin yer aldığı dijital kopyayı içeren jüri sayısı kadar taşınabilir belleği, başvuru dosyasına ilave eder. İlan edilen kadroya başvuran adayların dosyaları, Rektör tarafından belirlenecek Ön İnceleme ve Değerlendirme Komisyonunca ön incelemeye alınır. Bir rektör yardımcısının başkanlığında, ilandaki unvanlar da dikkate alınarak, en az üç öğretim üyesinden oluşan Ön İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu, adayların dosyalarını bu yönergede atanma için şart koşulan asgari koşulları sağlayıp sağlamadığı yönünden inceler ve hazırlayacağı raporu Rektörlüğe sunar. Ön görülen asgari koşulları sağlayan adayın ilan edilen kadrolara başvurusu kabul edilir. Asgari koşullar açısından dosyası reddedilen adaylar, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içerisinde Komisyona sunulmak üzere itirazlarını Rektörlüğe yaparlar. Komisyon yapılan itirazı üç gün içerisinde karara bağlar. Kabul edilen başvuru için Afyon Kocatepe Üniversitesi Öğretim Üyelğine Yükseltme ve Atanma Yönergesinin ilgili maddesine göre süreç başlamış olur. İlgili yönerge Afyon Kocatepe Üniversitesi web sitesinde (<https://aku.edu.tr/wpcontent/uploads/2019/01/Afyon-Kocatepe-Üniversitesi-Öğretim-Üyelğine-Yükseltme-ve-Atanma-Yönergesi-1.pdf>) bulunmaktadır. Puanlamaya dayalı ön değerlendirmenin gerektirdiği koşulların sağlanmış olması, akademik atamalarda adaylar için bir hak oluşturmaz.

7-ALTYAPI

7.1-Sınıflar, laboratuvarlar ve diğer teçhizat, eğitim amaçlarına ve program çıktıklarına ulaşmak için yeterli ve öğrenmeye yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır.

7.1.Öğretim için Kullanılan Sınıflar ve Donanımı

7.1.1. Öğretim için Kullanılan Sınıflar ve Donanımı

Sosyoloji anabilim dalında öğrencilerin kavramsal yeteneklerini artırma kapsamında teorik bilgi ve becerilerini geliştirmek önem arz etmektedir. Bunu sağlamak için Tabloda gösterildiği gibi Fen Edebiyat Fakültesi bünyesinde, Sosyoloji Bölümü öğrencilerinin kullanabilmesi için toplam 460 öğrenci kapasiteli 5 derslik ve bir adet 40 kişilik seminer salonu bulunmaktadır. Kullanılan dersliklerin ve seminer salonunun her birinde projeksiyon cihazı, projeksiyon perdesi, dersi veren öğretim elemanının kullanımı için internet bağlantısı, beyaz yazı tahtası ile ergonomik öğrenci masaları ve sıraları yer almaktadır. Derslikler eğitim ve öğretimin verimli ve etkin sürdürülebilmesi için atmosfer açısından uygundur. Fakülte bünyesinde yer alan teorik eğitim amaçlı dersliklerin kapasitesi ve teknik donanımı derslerin sürdürülmesi açısından yeterli düzeydedir.

7.1.2. Öğretim Planında Kullanılan Derslikler ve Kullanımı

Öğretimde kullanılan başlıca sınıflar ve donanımı Tablo 7.1.'de verilmiştir. Fen Edebiyat Fakültesi bünyesinde yer alan 5 derslik ve seminer salonunda Sosyoloji Bölümü öğrencileri derslerine devam etmektedir. Bölümdeki teorik ağırlıklı temel alan dersleri sınıf ortamında yürütülmektedir

7.2-Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak, mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.

7.2. Ders Dışı Etkinliklere İlişkin Ortam ve Altyapı

Sosyoloji YL öğrencilerinin ders aralarında sosyalleşebilmeleri için, atıştırmalıklar ve çeşitli sıcak soğuk içeceklere ulaşabilecekleri ve vakit geçirebilecekleri fakülte kantini bulunmaktadır. Fakülte bahçesinde kamelyalar bulunmaktadır. Ayrıca kampüs içerisinde yer alan üniversite öğrencilerinin kullanımına açık Sosyal Tesis, Merkezi Yemekhane ve Kafeler de öğrencilerin sosyalleşmesi için hizmet vermekte olan işletmelerdir. Öğrencilerin sosyal ve sportif faaliyet içerisinde bulunabilecekleri çeşitli alanlarda basketbol sahaları, yüzme havuzu, futbol sahaları, tenis kortları, koşma alanları, kapalı spor salonları, fitness merkezi bulunmaktadır. Ders dışı sosyal ve bilimsel etkinlikler için Atatürk Kongre Merkezi, Prof. Dr. Sabri Bektöre Konferans Salonu, Erdal Akar Konferans Salonu, Abdullah Kaptan Konferans Salonu, İbrahim Küçükkurt Konferans Salonu, M. Rıza Çerçel Kültür Merkezi öğrencilerin kullanımına sunulmaktadır. Bununla birlikte Türkiye'nin ilk ve tek çalgı müzesi olma özelliğini taşıyan Afyon Kocatepe Üniversitesi (AKÜ) Devlet Konservatuvarı İbrahim Alimoğlu Müzik Müzesi'nde öğrencilerin ücretsiz ziyaretine açık tutulmaktadır.

7.3-Programlar öğrencilerine modern mühendislik araçlarını kullanmayı öğrenebilecekleri olanakları sağlamalıdır. Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın eğitim amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.

7.3.1. Uygulama Alanlarına İlişkin Genel Bilgiler

Sosyoloji YL dersleri teorik olduğundan dolayı öğrencilerin mesleki uygulama becerilerini geliştirebilecekleri laboratuvar ve uygulama sınıfları gibi spesifik bir mekan tahsisine gerek yoktur.

7.3.2. Öğretim Elemanlarının Olanakları

7.3.2.1. Öğretim Elemanlarının Ofis Olanakları

Fen edebiyat Fakültesi öğretim elemanlarının kendilerine ait genelde bir veya ikişer kişilik ofisleri bulunmaktadır. Ofisler oldukça geniş ve havadar aynı zamanda öğrencilerin ihtiyaç duyduklarında kolayca erişebilecekleri noktalarda konumlandırılmış ve tasarlanmıştır.

7.3.2.2. Öğretim Elemanlarına Ofislerde Sağlanan Donanımlar

Öğretim elemanlarına ofislerinde çalışma masası, bilgisayar masası, ofis koltuğu, masaüstü bilgisayar, diz üstü bilgisayar (öğretim üyelerine tahsis edilmektedir), yazıcı, kitaplık, misafir koltukları, sehpa, giysi dolabı, internet, telefon, masa üzeri kırtasiye ekipmanları gibi olanaklar sağlanmaktadır. Ayrıca kırtasiye malzemeleri desteği de verilmektedir. Öğretim elemanlara sağlanan destekler gerek bilimsel araştırma faaliyetlerinin yürütülmesi gerekse öğretim amaçlı derslerin yürütülmesinde ihtiyaç duyulan talebi karşılayacak niteliktedir.

7.4-Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.

7.4.Kütüphane

Afyon Kocatepe Üniversitesi Kütüphanesi; görevlerini en iyi şekilde yerine getirmek ve üniversitenin en önemli bilgi yuvalarından biri haline gelmek için özveriyle, kararlı ve her türlü imkânı seferber eden bir prensip anlayışı ile çalışmaktadır. Bu amaçla teknolojik

gelişmelere paralel olarak, gerek ulusal gerekse uluslararası standartlar takip edilerek, üniversite ve araştırmacılara hizmet verilmektedir. Bütün bu çalışmaların sonucunda üniversite ve araştırmacılar için oluşturulan koleksiyonda ekte yer verilen olanaklar yer almaktadır. Kütüphanede bulunan basılı yayınlar, süreli yayınlar, elektronik kaynaklar ve diğer kütüphane kaynakları öğrencilerin kullanımına sunulmuştur. Ayrıca kütüphane içinde bulunan genel çalışma alanları, grup çalışma odaları, 7/24 çalışma salonu, bilgisayar salonu, self-check cihazı (otomatik ödünç-iade makinesi), katalog tarama bilgisayarları, internet erişimi ve fotokopi-çıkartma hizmetinden öğrencilerimiz faydalanabilmektedir. Engelli bireylerin kütüphane olanaklarından yararlanmalarını sağlamak ve kolaylaştırmak amacıyla kütüphane girişinde engelli giriş yolları, anonslu asansör ve bina içerisinde her katta engelli tuvaletleri bulunmaktadır. Kütüphaneye ilişkin çeşitli veriler tabloda sunulmaktadır.

8-KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR

8.1-Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.

Bütçe Süreci ve Kurumsal Destek

Bütçe süreci, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı'ndan Sosyal Bilimler Enstitüsüne ulaşmaktadır.

İlgili destek her mali yıl, kanun ve yönetmelikler doğrultusunda değişen oranlarda düzenli olarak enstitüye tahsis edilmektedir.

Ek Ders Ücretleri

8.2-Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve mesleki gelişimini sürdürmesini sağlayacak yeterlilikte olmalıdır.

Öğretim Kadrosu Açısından Bütçenin Yeterliliği

Sosyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans programında öğretim kadrosunun yapılanması ve kısa-orta ve uzun dönemli akademik kadro gelişim planlamaları Sosyoloji Bölüm Başkanlığı'nın çalışmaları doğrultusunda her yıl belirlenmekte ve bu doğrultuda Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörlüğü'ne yıllık olarak kadro ihtiyacı bildirilmektedir. Rektörlük makamı onayı ve merkezi bütçe olanakları doğrultusunda bölüme kadro tahsisi gerçekleştirilmekte, tahsis sürecinde tahsise ilişkin bütçe de sağlanmaktadır.

8.3-Program için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.

Altyapı ve Donanım Desteği

Sosyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans programında ihtiyaç duyulan altyapı ve donanımın temini, ilgili altyapı ve donanımın bakımı ve işletilmesi amacıyla Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı'ndan bütçesinden finansman talep edilmektedir.

8.4-Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır. Teknik ve idari kadrolar, program çıktılarını sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.

Teknik ve İdari Personelin Sayıca Yeterliliği

Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde 2 müdür yardımcısı, 1 enstitü sekreteri, 4 bilgisayar işletmeni, 1 memur, 1 işçi, 1 destek personeli bulunmaktadır.

Teknik ve İdari Personelin Niteliksel Yeterliliği

Sosyal Bilimler Enstitüsü idari personeli görevlerini gerçekleştirmede yeterli niteliksel becerilere sahiptir.

İdari Personele Sağlanan Bütçe Olanakları

İdari personelin mesleki becerilerinin gelişimini sağlamak amacıyla üniversite bünyesinde yapılan hizmetiçi eğitimlere katılımları sağlanmaktadır.

9-ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

9.1-Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, fakülte, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.

9.1. Kurulan Ölçme Değerlendirme Sisteminin Sürekli İyileştirilmesi

Sosyoloji anabilim dalında eğitim öğretim kalitesinin artırılması ve belirlenen sorunların giderilmesi kapsamında sürekli iyileştirme çalışmaları yapılmaktadır. Bu kapsamda, öncelikli olarak iç paydaşlardan görüşler alınmaktadır. Sosyoloji anabilim dalının iç paydaşlarından olan bölüm öğrencileri, mezun durumda olan öğrenciler, bölüm öğretim üyeleri ve fakülte'deki diğer bölüm öğretim elemanlarından bölüm özgörevleri, program öğretim amaçları ve program çıktılarının belirlenmesi hususlarında anket/görüş formu aracılığıyla görüş ve önerileri alınmaktadır. Ayrıca, iç paydaşlardan olan Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü ve Rektörlükten alınan bilgi ve talimatlar doğrultusunda anabilim dalında yapılan/yapılacak olan faaliyet ve uygulamalara yönelik düzenlemeler ve değişiklikler yapılmaktadır.

10-PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

10.1-Programa Özgü Ölçütler sağlanmalıdır.

PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

Sosyoloji Anabilim Dalı Yüksel Lisans programı müfredatını güncel toplumsal konular ve çalışmaları da içeren bir şekilde tutmaktadır.

Genel olarak müfredat programı, öğrencilerde mesleki ve entelektüel gelişimi önemli bir şart ve hedef olarak ortaya koyar.

SONUÇ

SONUÇ

Sosyoloji bölümü gerek akademik geleneği ile gerekse de akademik kadrosu ile güçlü bir program olma özelliğini devam ettirmektedir. Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora düzeyinde eğitimi veren sosyoloji bölümü evrensel nitelikte bilgiyle donanmış, sosyoloji disiplininin temel teorik ve yöntemsel formasyonun, düşünömsel ve eleştirel yaklaşıma sahip sosyologlar yetiştirmek ve toplumumuzun yapı, süreç ve sorunlarına ilişkin bilgi üretmeyi misyon olarak benimsemiştir. Yukarıdaki ölçütlerde sunulan veriler dikkate alındığında sosyoloji bölümünün bu misyonunu yerine getirebilecek bir bölüm olduğu ve bu misyonu yerine getirebilmek için süreli bir düzenleme çabası içinde olduğu görölebilir.